

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

489. An necessariò citandus electus, ubi ejus cassanda electio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

citato pro hoc Lott. l. 2. q. 13. n. 47. & Rota decis. 353. n. 6. l. 3. p. 3. *diversar.* & decis. 624. n. 10. p. 1. recent. quod debeat legitime constare non solum de lectione & affixione dictorum edictorum; sed etiam de reflexione, & sic, quod lecta fuerint, & ibi relicta per congruum temporis spatium, quin &, ut pariter addit, citato pro hoc Put. decis. 5. l. 3. de hac publicatione non stetur simplici assertioni Notarii sine testibus) Laym. in c. fin. de elect. in 6. Pirh. ad tit. de elect. n. 321. juxta expressum textum cit. cap. fin. Cujus decretalis etiam hanc rationem addunt Laym. & Pirh. citatis pro hoc Abb. in c. exhibita. de judic. n. 5. Felin. *ibid.* n. 2. nempe quod quando per edictum vocandi sunt ii, quorum interest, nominatim & speciatim vocandi sunt, si personae sint certae, vel noscantur; si vero sint incertae, vel non noscantur, per edictum generale sint citandi.

3. Neque contrarium huic decretali tradit Pass. dum cit. c. 33. de elect. n. 90. ait, in probatione idoneitatis electi necessariam non esse citationem alicujus, aut vocationem partis, etiam ubi adest intrusus vel contradictor, & confirmator procedit extrajudicialiter. Aliud enim est, eam citationem necessariam non esse ad probandam idoneitatem electi, aliud non esse necessariam ad consulendum interesse oppositorum, vel coelecti.

4. Porro hanc constitutionem extendere se quoque ad admissionem postulationis, & institutionem faciendam post praesentationem ob paritatem rationis, ne scilicet supplantentur ii, seu fraude circumveniantur, qui volunt opponere vel objicere aliquid contra postulatum vel praesentatum propter suam interesse, tradit Pirh. loc. cit. num. 322. citato Garc. p. 9. c. 4. n. 1. & Gl. in cit. c. fin. v. electio, uti idem quod ad institutionem fuisse tradit Lott. l. 2. q. 13. a. num. 20. uti &, quem Lott. citat, Lamb. de jurep. l. 2. p. 2. q. 6. per tot. Non tamen extendit se haec constitutio ad collationem liberam beneficiorum, utpote quae simul vim electionis & confirmationis habet, & per quam confertur jus in re, & in qua dicta citatio fieri non potest: non ante illam; quia sic fieret ante omne jus quaesitum; non post illam; quia jam plenum jus quaesitum collatio. Pirh. cit. n. 322. in fine. citans Vivian. in ration. juris pontif. in cit. c. fin. Neque etiam hac decretalis, seu citatio locum habet, quando a Papa ejusve legato petenda confirmatio. Pirh. loc. cit. citans Barbof. in collect. ad cit. c. fin. n. 4. & 5.

Questio 488. An, & qualiter audiendus oppositor, qui venit post terminum in edicto statutum, & confirmationem?

1. Respondeo primò: si quis termino illo elapso & post secutam confirmationem venerit, electionem ejusque confirmationem oppugnaturus, audiendus non est, nisi fortè absens fuerit; vel etsi praesens fuerit, aut non longè distans, probabilem tamen edicti ignorantiam per verisimiles conjecturas allegare possit, eamque juramento confirmet. Laym. in cit. c. fin. n. 2. Pirh. n. 322.

2. Respondeo secundò: dum quis non per viam exceptionis (quippe electus per confirmationem jus plenum in beneficio accepit) sed denunciationis canonicae opponit quid contra electum, ne indignus & inhabilis Ecclesiae praeficiatur, regulariter seu ordinariè audiendus est, etiam post confirmationem, imò & consecrationem. Laym. & Pirh. loc. cit. citantes Abb. in c. nihil. de elect. in 6.

Questio 489. An necessario citandus electus, ubi ejus cassanda electio?

1. Respondeo primò: dum ex defectu electionis cassanda est electio, neque electus, neque ullus alius citandus est, dum confirmator procedit extrajudicialiter, & nullus est oppositor, contradicens, vel coelectus. Siquidem Electores, imò & ipse electus sunt à jure citati, cum ad confirmatoré transmittere debeant decretum electionis, totum processum electionis continens, & confirmatoris sit, ex transmissis judicare, an electio subsistat, nec ne. Pass. cit. c. 33. n. 150.

2. Respondeo secundò: ubi cassanda est electio ex defectu electi, citandus necessarius est electus. Pass. num. 152. citans Rodriq. p. 2. q. 52. a. 12. ad 1. Portell. p. 2. cas. 4. n. 3. Peyr. in formul. lit. c. c. 18. n. 7. in fine. Barb. l. 2. voto 35. n. 15. num. 22. Valenzvel conf. 44. n. 6. tom. 1. Salgad. de protect. regia. p. 2. n. 54. Mirand. tom. 2. q. 23. n. 22. cum enir agitur de gravi alicujus praedicio, non potest contra illum non citatum & non auditum proferri aliqua sententia. Pass. cit. n. 152. citans Menoch. conf. 96. n. 15. Valenzvel. conf. 14. 5. Arguimento cap. 1. de caus. poss. ubi ait Papa: nec nos contra inauditam partem aliquid possumus definire. Jam verò agendo de cassatione electi ob ejus defectum; agitur de gravissimo ejus praedicio: siquidem cassatio electionis ob defectum electi non solum privat electum jure, quod aliàs habebat ad praelaturam vi electionis, sed & reddit omnino ineligibile, non ad eam solum, sed ad quamcumque aliam Ecclesiam, juxta c. super eo. de elect. ut Mirand. loc. cit. q. 22. num. 11. Tamb. de jure Abb. tom. 1. d. 5. q. 21. n. 4. Peyr. in subd. q. 1. c. 31. §. 8. Castell. de elect. c. 14. num. 56. Barbof. loc. cit. & apud Pass. n. 151. adeoque remanet infamia ex hac sua repulsa infamia facti, & inhabilis ad praelaturas, ut Pass. loc. cit. juxta c. testimonium. de testibus. & ibi Gl. v. opinio. & Abb. nu. 13. Est proinde talis cassatio nulla ex defectu citationis ac naturalis defensionis, Pass. loc. cit. citans Vantium de nullitat. ex defect. citation. num. 2. & seq. Burat. decis. 71. juxta l. 1. §. item cum edicto. ff. qua sent. appell. & l. unoquoque. ff. de judic. non obstantibus, quod confirmator procedat extrajudicialiter, seu sine figura judicii; cum licet eo modo procedendo Judex non teneatur servare solennitates juris positivi in citando & audiendo reum, debeat tamen eum citare; quia citatio ista & defensio est juris natura, & à necessariis jure natura non liberat privilegium procedendi sine strepitu & figura judiciali. Pass. loc. cit. ubi etiam, quod nullitas illa cassationis sit insanabilis & indispensabilis, etiam per supremum principem, pro quo postremo citat Vantium. ubi ante. n. 9. Gregor. decis. 4. §. 6. n. 2. & c.

3. Unde jam, licet ex hac citatione electi, praesertim ubi is in remotis degit, instructioque contra illum processu contingeret cassationes, & consequenter vacationes praelaturarum diutius differri; non tamen ex hac utilitate non differendi vacationem praelaturae sumitur rationalis causa cassandi electionem ex defectu electi, eo non vocato, aut eo defectu plene non probato; nam praeterquam quod in casu, in quo electio redit ad Electores, facilius saepe est & expeditius probare, quantum sufficit defectum, & dare electo terminum brevem ad se defendendum, quam expectare, ut per tempus à jure statutum iterum electores conveniant ad novum praelatum eligendum, quod non caret periculo gravis damni Ecclesiae viduatae & dissensio-

rum inter Electores, Præter hoc inquam, cum ad eligendum dentur tres menses, ad conferendum sex, hæc mora sex mensium etiam non est excedens, ut intra eam fiat confirmatio; intra sex autem menses, vel etiam unum potest confirmator citato reo, prout iuris est, se informare super defectu illius. *Pass. num. 158.* Quin & ubi datur opponens & instans contra electum, non potest confirmari electio, nisi instructo processu, & reo vocato & audito, quantumcunque duraturum sit opponentium examen; adeoque ex parte temporis, & ne provisio Ecclesiæ differatur, non potest haberi ratio sufficiens non citandi & non audiendi electum, ut se defendat & purget. *Pass. n. 164.* Ad hæc, dum ob nimiam distantiam electi non potest intra tam breve spatium perfici hæc informatio, non desunt alia remedia, quibus Ecclesiæ viduitati provideatur, præsertim ubi electi statim, ac electi sunt, incipiunt administrare; ita ferè *Pass. cit. n. 158.*

4. Limitatur responsio primò, ita ut nunquam ex vitio electi cassanda sit electio, eo non citato, nisi vitium vel defectus electi plenè probatus sit & notorius. *Pass. num. 153.* quamvis addat, difficile esse, delictum plenè esse probatum, nisi reo citato & audito ac confesso, nihil adduci posse, quod delictum & dolum tollat. Porro electionem cassari non posse ex delicto electi, nisi illo plenè probato, etiamsi procedatur extrajudicialiter (ut docent *Castell. de elect. c. 4. n. 30.* *Lavor. c. 19. n. 121.* *Portell. p. 2. cas. 4. n. 2.* *Barbof. cit. voto. 35. n. 15.* apud *Pass. n. 154. in fine.*) ex eo constat, quòd de jure natura sit, ut non imponatur pœna contra aliquem nisi confessum vel convictum, & ad damnandum aliquem non confessum probationes plenæ ac convenientes sint necessariae. Et licet, ubi agitur, non de privatione juris quaesiti, sed quaerendi leviores sufficientes probationes, tamen & illæ debeant esse tales, quæ animum judicantis convincant. *Pass. cit. n. 154.* Ita tamen, ut si confirmator procedat ad instantiam partis, cujus est probare objecta contra electum, non possit cassare electionem ex vitio electi, nisi illud sit plenè probatum; ubi tamen procedit ex officio confirmator, cum illi non incumbat onus probandi, quæ contra electum audivit, & illi objicit; sed ad electum excludendum sufficiat incertitudo de ejus inhabilitate, satis censetur vitium electi probatum in tali iudicio, si electus se non purget, & propriam habilitatem prober; quæ tamen incertitudo non censetur probata & manifesta, nisi electo citato & audito, ipse objecta non diluerit. *Pass. n. 155.*

5. Limitatur secundò, ut tunc solùm procedat responsio, dum confirmator exprimit electionem cassari ex defectu; non verò, ubi electio dicitur cassari ex causis bene visis confirmatori, licet in rei veritate cassetur ex defectu electi. *Pass. n. 156.* citans *Barbof. l. 1. voto 4. n. 39.* siquidem in hoc casu non sequitur electo infamia, nec inhabilitas ad alias prælaturas aut electiones; cum, dum dicitur electio cassari ex causis bene visis confirmatori, non debeat, nec possit præsumi cassata ex defectu electi; quia ut rectè *Abb. in c. super eo. de elect. n. ult.* in dubio præsumi debet, electionem cassatam fuisse vitio formæ, vel etiam ob aliam causam extrinsecam, puta bonum commune Religionis, & non ex vitio personæ electæ. *Pass. n. 156.* Quin & ut *Bannez 2. 2. q. 67. a. 2. ad 2.* quem citat *Pass.* temerarium foret iudicium, quo judicaretur electio cassata ex vitio electi, cum contingat electionem cas-

sari ex pluribus causis. Unde & confirmator usus cautelâ simpliciter, absolurè, & generaliter confirmationem denegat, non expressâ causâ, ob quam denegavit (uti quandoque, ubi non expedit propalare defectum occultum electi, deducendo illum in iudicium & citando, bonum est, electionem cassare, ne promoveatur indignus, & ex altera parte electum non infamare, nec illi aliud præjudicium inferre causâ cassationis occultatâ) ita ut æqualiter præsumi possit, denegatam ob vitium aliquod electionis vel electi, vel ob causam extrinsecam, confirmator electoribus & electo non teneatur causam ullam aut excusationem reddere, redditurus illam Superiori id requirenti. *Pass. loc. cit. ex Barbof. loc. cit. n. 13.* Verùm

6. Sublimitanda hæc limitatio, ut locum non habeat in electo, qui per electionem aliàs jus acquisivit ad prælaturam & confirmationem. Licet enim ei hac ratione non inferatur præjudicium infamæ & inhabilitatis, fiat tamen ei iniustitia, tollendo ab eo jus illud quaesitum ad prælaturam, quod tolli non debet nec potest, nisi aliquid sit, quod eum impediatur, quod impedimentum probari debet, citato electo, ut se defendat. *Pass. n. 157.*

7. Ad hæc dicta limitatio non videtur subsistere, etiam dum electo per electionem non quaeritur jus; quia adhuc dictâ ratione non satis occurritur præjudicio infamæ & inhabilitatis imminenti electo; nam si contra electum factæ sint oppositiones, non verò contra electionem, si cassetur electio, censetur, & satis apparet, eam cassari ex defectu electi, etiam si hoc non exprimat. Item notorium cassationis vix ita secretò fiet, quin ejus notitia divulgetur vel à confirmatore ipso, vel ejus ministris, si illud tale, quale est per Secretarium aliquem in libro regitretur, cum libri hujusmodi sine publici, & inter plurium manus versentur, indeque partitæ etiam authenticæ soleant extrahi. Item, cum ex una parte confiter, electiones non posse cassari sine rationabili causa, & præsumendum non sit, confirmatorem cassare sine justa causa; ab altera verò parte non sit tam facile, ut electiones cassentur ex sola extrinseca causa, nempe boni communis; insuper etiam sæpissime evidens sit, saltem Electoribus, electionem ex parte formæ esse validam, facile constabit electionem cassatam ex defectu electi.

8. Neque obstat, hujusmodi notitiam non esse juridicam, vel etiam non esse certam, cum adhuc sit non leve præjudicium honoris, etiam quòd probabilis suspicio habeatur de electo rejecto ex proprio defectu, & quòd de hoc crescat fama; dum ad infamiam facti sufficit, quòd ex probabilibus suspitionibus & conjecturis ortum duxerit. Nec etiam obstat, quòd videatur sufficere, quòd tempore cassationis non appareat cassari electionem ex vitio electi, licet id post tempus aliquod manifestetur; quia præterquam quòd facillimum sit, ut fiat hæc manifestatio tempore cassationis, etiam magnum præjudicium est, si fiat post multum tempus; cum enim per posterius factum declaratur, quòd antea factum est, proinde censeri debet, ac si tempore cassationis facta esset hæc manifestatio; ita ferè *Pass. n. 159. juncto n. 160.* qui etiam *num. 161.* hinc concludit, quòd modus ille cassandi electiones ex defectu electi eo non citato, etiam si occultetur cassationis causa, speciem boni non habeat, & parum congruat Religiosis, quorum est ab amulationibus & caralibus affectibus abstinere, Chri-

hianæ caritati incumbere, proximorum honori & salutis prospicere, ac ideo bonum sit ingredi regiã viã, & non auditum non damnare; idque eò magis, quòd experientia constet, oppositiones ad vocem ejus, contra quem diriguntur, veritate elucescente, evanescere. Quanquam etiam n. 162. subjungat, posse nihilominus esse talem boni communis necessitatem, ut nec expediat oppositiones examinare, nec electum confirmare, & in hoc casu, si electus non acquirat jus per electionem ad prælaturam, & ex altera parte verè consulatur ejus honori, ut non infametur, nec reddatur inhabilis, posse cassari ejus electionem, eo non vocato.

9. Respondeo tertio: ex causa boni communis, seu bono communi sic exigente, cassari quidem potest electio aliã valida electo minime vocato; tenetur tamen confirmator consulere tunc honori electi. Argumento *c. consideravimus. de elect.* ubi Papa, cassatis binis electionibus, nullum ex electis reeligendi volens, expressè eorum famam protexit his verbis: *ita quòd utriusque prædictorum fama sua non minus integrè conservetur*: adeoque via tuta & segura est, ut in hoc casu confirmator expressè consulat famæ electi, cum electio cassatur, non ex ipsis defectu. Pass. n. 163. ubi etiam ex Franco in *cap. si condemnationem. de elect. in 6.* quòd, licet Judex regulariter in sententia non teneatur exprimere causam, hanc tamen debeat exprimere, quando sententia potest referri ad plures causas diversos effectus producentes, vel quando potest ex causis ipsis partibus præjudicari. Et quòd si in sententia nulla exprimitur causa, & potest interpretari, quòd sit lata ex pluribus causis, tunc debeat interpretari, quòd sit lata ex causa, quæ minus præjudicat parti.

Quæstio 490. An necessarius assensus aut consilium Capituli, aut alterius, ut Superior confirmet electionem?

1. Respondeo: de jure communi nulla est necessitas adhibendi consensûs, aut consilii Capituli, aut aliorum ad hoc, ut Superior confirmet electionem; cum nullus in SS. canonibus exster textus, vi cuius confirmator confirmare nequeat sine Capitulo vel consilio hujus vel alterius; existetque consuetudo tam Episcoporum, quàm Prælatorum Regularium (si loquamur de assensu vel consilio Capituli) in contrarium. Unde per se loquendo Superior non tenetur, nisi sumere informationes, & discutere negotium, absque eo, quòd alterius consensum vel consilium teneatur requirere. Pass. *de elect. c. 33. n. 115.* contra Archid. in *c. fin. de elect.* quem absque eo, quòd quidquam afferat, quo dictum suum probet, secuti sunt Butrio *ibid.* Sylv. *v. confirmatio, num. 5.* & Tabien. *n. 8.* loquentes non de consilio aliquorum, sed de toto Capitulo.

2. Nihilominus testatur Pass. n. 116. in Ordine Prædicatorum teneri Provinciales adhibere consilium Patrum Discretorum in confirmandis Prioribus, ita tamen ut eo consilio non adhibito confirmatio, dum alium defectum non habet, neque sit nulla, neque annullanda, non obstante regulã illã, quòd ubi necessaria est præsentia consilii, seu actus habendus cum consilio, sit nullus, si habeatur sine consilio: utpote quæ patiat inter alias hanc limitationem, ut Pass. *loc. cit.* ex Abb. in *c. ex parte. de constitut.* & Sylv. *v. consilium, n. 6.* ut non procedat, dum præcessit agendi non impositã necessitate

consilii, & postea iterum ex nova lege præcipitur, ut adhibeatur consilium, eò quòd tunc actus ex vi prioris potestatis valet, nisi lex superveniens irritet actum aliter factum. Sic etiam ait Idem Pass. *num. 145.* Patrum illorum Discretorum vota, sine quibus à Provinciali non fit confirmatio in suo Ordine, non esse decisiva.

Quæstio 491. Vbinam, seu apud quos fieri debeat hoc examen, seu inquisitio de vita & moribus electi?

Respondeo: debere fieri in loco, ubi ille est conversatus, & apud illos, quibus notus est; quia universim inquisitio de fama alicujus debet fieri in loco, ubi diutius morabatur, tradunt Pirh. *ad tit. de elect. n. 320.* Laym. in *c. postquam. de elect. n. 5.* & ibi Gl. *v. conversatus.* & Abb. *num. 6.* juxta quòd expressè statuitur in *eod. cap.* Verùm distinguendus hic processus informativus à processu, in quo examinantur merita electionis & electi, ac dicendum, quòd processus ad informationem facti fieri debeat, ubi sunt, qui de facto informare possunt, sive sit locus, in quo facta electio, sive alius. Processus verò, quo examinantur dein merita electionis & electi, fieri debet in loco, in quo est confirmator. Pass. *de elect. c. 33. n. 82.* contra Donat. *p. 2. rr. 7. q. 5. num. 5.* quatenus is indefinitè pronunciat, processum fabricandum in loco, ubi celebrata electio.

Quæstio 492. An Prælatus examinatus, & dein electus ad aliam Prælaturam, iterum sit examinandus?

Respondeo affirmativè, præcipuè, si eligatur ad majorem dignitatem; quia interim novum impedimentum electus contrahere potuit. Laym. in *cap. postquam. de elect. num. 7.* Pirh. *ad tit. de elect. n. 319.* Argumento *c. scriptum. de elect.* & Gl. *ibi. v. presumpcio.*

Quæstio 493. In specie, quis modus examinandi electum in Episcopum, nempe in Ecclesius, in quibus adhuc relicta est potestas Capitulo eligendi Episcopum?

1. Respondeo: hunc modum præscriptum esse à Gregor. XIV. in Bulla, quæ incipit: *onus Apostolica.* edita anno 1590. 1. Maji. & habetur apud Quarant. in *sum. Bullar. v. electio.* secundum quam ita proceditur in Germania, ut electus viciniore alicui Episcopo examinandum se tradat super certis articulis per testes idoneos & juratos altruendis, obligatis, ut Laym. in *c. postquam. de elect. num. 8.* concientiis eorum, à quibus instructio seu testificatio sumenda, ut ea fideliter & gratis referant. Peractoque hoc examine ejus processus Romam mittitur ad confirmationem electo & ritè examinato impetrandam. Laym. *loc. cit.* Pirh. *ad tit. de elect. num. 319.*

2. Porro puncta seu articuli, super quibus hoc examen instituitur, sunt sequentes, prout referunt iidem Laym. & Pirh. Primus: an electus natus ex legitimo matrimonio à parentibus catholicis? qui articulus desumitur ex *c. cum in cunctis. de elect. & c. 2. §. heretici. de heret. in 6.* Secundus: an 30. annum ætatis compleverit; juxta *tit. c. cum in cunctis* & si postulatus, 27. annum inchoaverit? quod sufficit juxta *Extravag. unic. de postul. inter communes.*

Ter